

Για 6η χρονιά τιμήθηκαν οι νεκροί στη Μανωλιάσσα

Τη Δευτέρα 19 Φεβρουαρίου 2018 και ώρα 13:00, οι εκδηλώσεις μεταφέρθηκαν στη θέση «Εικονίσματα» της Τοπικής Κοινότητας Μανωλιάσσας, όπου πραγματοποιήθηκε εκδήλωση μνήμης και κατάθεση στεφάνων στα μνημεία των πεσόντων εθελοντικών σωμάτων Κύπρου και των πεσόντων και κάθε τέτοια μέρα, όχι η Ελλάδα πανηγυρίζει μια από 450 χρόνια σκλαβιάς τα Γιάννενα ελευθερώθηκαν.

χρόνια. Κάθε χρόνο γιορτάζεται η επέτειος και πάντα είναι επίκαιρη και ενδιαφέρουσα η αναδρομή, σε ό,τι σχετίζεται με τα γεγονότα εκείνα.

Φωτογραφίες Αογνρούλας Ίσκου

Γνωριμία με τα μνημεία της πόλης των Ιωαννίνων

Στο προηγούμενο φύλλο (98), πήγαμε λόγω επικαιρότητας στο Μπιζζάνι και αναφερθήκαμε στο μνημείο των Μπιζζανομάχων. Στο παρόν φύλλο, επιστρέφουμε στην πόλη των Ιωαννίνων και συνεχίζουμε την περιήγησή μας.

Στο πάρκο το ωρολογίου, μεταξύ των άλλων μνημείων που αναφέραμε για το 1912-13, υπάρχει και το μνημείο των Αγγλων πεσόντων. Το Ηρώο είναι αφιερωμένο στη μνήμη των Αγγλων εθελοντών που έπεσαν κατά τις μάχες για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων από τον τουρκικό ζυγό. Στη στήλη αναγράφονται τα ονόματα των βρετανών φιλελλήνων Χάρυ, ο οποίος σκοτώθηκε κατά τον απυχή ελληνοτουρκικό πόλεμο τον 1897 και Νιούβολντ, που φονεύτηκε κατά τις μάχες του 1912-13, του Α' Βαλκανικού Πολέμου, στο Μπιζάνι Ιωαννίνων.

Μνημείο των
Άγγλων πεσόντων,
Γλύπτης
άγνωστος, 1925

...συνέχεια στη σελ. 2

Εκλογές για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. της Αδελφότητας

Στις 20 Μαΐου 2018, θα πραγματοποιηθεί συνέλευση για το καινούριο Δ.Σ. της Αδελφότητας. Όποιος το επιθυμεί, μπορεί να δηλώσει υποψηφιότητα στα μέλη του Δ.Σ.

Κοπή πίτας Π.Σ. Μανωλιάσας και Αδελφότητας

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μανωλιάσσας ανήμερα των Φώτων, μετά τη Θεία Λειτουργία και τον Αγιασμό των υδάτων, έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα, στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου. Το φλουρί έτυχε στο μικρό Κωνσταντίνο Ντάφλο του Γεωργίου, εγγονός του πατρός Κωνσταντίνου.

Το Δ. Σ. ευχαριστεί όλους τους χωριανούς που παρευρέθηκαν και εύχεται υγεία, ειρήνη, ευτυχία και αγάπη για το νέο έτος.

Στις 28 Ιανουαρίου 2018, το Δ.Σ. της *Αδελφότητας Μανωλιασσιτών*, ύστερα από πρόσκληση των μελών της, έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα. Η εκδήλωση έγινε στην ταβέρνα «Άγγελος» στο Χαϊδάρι και η προσέλευση μελών και φίλων ήταν ικανοποιητική. Εδόθησαν βραβεία στους επιτυχόντες των Πανελληνίων εξετάσεων.

Το φλουρί έτυχε στον Καλαφάτη
υ Γιωτάκη Αχιλλέα.

Ανδρέα, εγγονό του Γιωτάκη Αχιλλέα.

Και του χρόνου να είμαστε καλά και περισσότεροι!

Δαμπρή Παρέλαση για την 105η επέτειο απελευθέρωσης της πόλης των Ιωαννίνων

Με λαμπρότητα κορυφώθηκαν οι εκδηλώσεις για την 105η επέτειο απελευθέρωσης των Ιωαννίνων από τον τουρκικό ζυγό. Την Τετάρτη, 21 Φεβρουαρίου 2018 Παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας Προκόπη Παυλόπουλου έγινε η μεγάλη παρέλαση μαθητών, στρατευμένων, και συλλόγων που καταχειροκροτήθηκαν από χιλιάδες κατοίκους που είχαν κατακλύσει τους κεντρικούς δρόμους της πόλης, αφηρώντας το κρύο αλλά και την βροχή που σημειώνονταν κατά διαστήματα.

Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν την Κυριακή 18 Φεβρουαρίου από τα Τσερίτσανα, εκεί όπου οι «Αντρίτσες» γυναίκες της περιοχής, το 1913, σκαρφάλωσαν στα βουνά της Ολύτσικας, για να μεταφέρουν κανόνια και πολεμοφόδια, όταν ο ελληνικός στρατός, έδινε την κρίσιμη μάχη για να πείσει η Μανωλιάσα και το Μπιζάνι. Στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου τελέστηκε επιμνημόσυνη δέηση και ακολούθησαν ομιλία από τη διευθύντρια των

Γενικών Αρχείων του Κράτους Ιωαννίνων Μάρθα Παπαδοπούλου Μάρθα Παπαδοπούλου και κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο των Γυναϊκών, εκεί όπου βρίσκονται και δύο κανόνια, ενθύμια της μάχης και της νίκης. Οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν με τα εγκαίνια της έκθεσης λιθογραφίας, με έργα από το αρχείο του Ιδρύματος Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή.

Εκδρομή της
Αδελφότητας
στο Λιμνοβίσι

Η Αδελφότητα θα πραγματοποιήσει Εκδρομή στο Λιμνοβίσι Αρκαδίας στις **29 Απριλίου 2018**, ημέρα Κυριακή όπου οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να δουν από κοντά το σπίτι του θρυλικού ήρωα της Επανάστασης, Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Η εκδρομή θα διεξαχθεί δωρεάν. Δηλώστε συμμετοχή το συντομότερο δυνατό.

TA ΠΗΡΑΜΕ ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Στην πορεία κάθε έθνους συμβαίνουν κάποια σημαντικά γεγονότα που παίζουν βασικό ρόλο στην παραπέρα ύπαρξή τους και επηρεάζουν αποφασιστικά και τις γενεές που ακολουθούν.

Ένα τέτοιο γεγονός- ιστορικός σταθμός- για το έθνος μας είναι η 21 Φεβρουαρίου 1913 γιατί τότε απελευθερώθηκαν τα Γιάννενα από το τουρκικό ζυγό ύστερα από σχεδόν πέντε αιώνες σκλαβιάς.

Και άλλες φορές έχουν γραφεί στα «Αχνάρια» αναλυτικά το πώς απελευθερώθηκαν τα Γιάννενα γι' αυτό εδώ θα αναφερθούν περιληπτικά όσα πρέπει να ξαναφέρουμε στη μνήμη των αναγνωστών των «Αχναριών».

...συνέχεια στη σελ. 4

Η ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Από τις 13 Μαρτίου 2009, λειτουργεί η ιστοσελίδα της Μανωλιάσσας στη διεύθυνση:

www.manollassa.gr

Η ιστοσελίδα είναι σε αρχικό στάδιο και συνεχώς εμπλουτίζεται. «Εδώ θα βρείτε κάθε νέο φύλλο των «αχναρών». Έτσι, έχετε τη δυνατότητα οι συμπατριώτες μας όπου γης, να τη διαβάσετε και ηλεκτρονικά.»

Μην κλαις κεφάλ' τι έπαθες μον κλαίγες τι θα πάθεις

Γεννήσεις

- Στις 4 Ιανουαρίου 2018, η **Μαρία Μανδηλαρά** και ο **Σπύρος Μπέλλος** της Ανδρομάχης και του Γεωργίου, απέκτησαν **αγοράκι**.
- Την 1^η Μαρτίου 2018, η **Νατάσα Τσάβον** και ο αντιπρόεδρος της Αδελφότητας **Γιωτάκης Βασίλειος** του Αποστόλη, έφεραν στον κόσμο το αγοράκι τους.
- Στις 19 Μαρτίου 2018 η **Λίτσα Ντάφλου** του Νικολάου και ο **Alex Buelens**, που ζουν στο Βέλγιο, απέκτησαν το δεύτερο παιδάκι τους, **αγοράκι**.

Να σας ζήσουν!

Ευχαριστίες

Το Δ.Σ ευχαριστεί τον συγχωριανό μας **Κλέαρχο Μπέλλο**, για την χρηματική προσφορά των 200 ευρώ προς Αδελφότητα και τη σταθερή υποστήριξή του. Επίσης, ευχαριστεί όλους τους συγχωριανούς μας που συμπαραστέκονται ενισχύουν το έργο της.

Επιτυχίες - Βραβεύσεις

Στην κοπή της πίτας της Αδελφότητας, το Δ.Σ. βράβευσε τη **Βιργινία Ξαγοράρη** της Ράνιας Κολιού, για την επιτυχία της στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών Ρεθύμνου και το **Μαρή Δημήτρη**, του Αχιλλέα και της Βασιλικής Παπαθανασίου, που εισήχθη στο τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας της Καλαμάτας.

Μια σταγόνα αίμα, σώζει μια ολόκληρη ζωή! Γίνε κι εσύ εθελοντής αιμοδότης.

ΧΡΑΡΡΑΣ
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
Λ. Αθηνών 308 Περιστέρι Τ.Κ. 121.36,
Τηλ. 210 5733903, Fax: 210 5733986

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΙΤΩΝ
17^{ης} Νοεμβρίου 35, Τ.Κ. 17455 Άλιμος

ΙΔΡΥΤΗΣ:
ΚΩΣΤΑΣ Π. ΠΩΤΑΚΗΣ (Φεβρουάριος 1993)
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΙΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
«Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ»
ΕΚΔΟΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΚΩΣΤΑΣ Π. ΠΩΤΑΚΗΣ
Συνδρομές, επιστολές, συνεργασίες κ.λπ.
να στέλνονται στις διευθύνσεις:
ΠΩΤΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Ρήγα Φεραίου 41 Τ.Κ. 16674 - Α. Γλυφάδα
Τηλ.-Fax: 210 9852198
• kpgiotakis@yahoo.gr
ΠΩΤΑΚΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ
Κύπρου 8 Τ.Κ. 19200-Ελευσίνα
• Τηλ.: 210 5548330

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους από τα περιεχόμενα της έκδοσης χωρίς την έγγραφη άδεια του διευθυντή της εφημερίδας.
Παρακαλούμε τα κείμενα που θα αποστέλλονται για δημοσίευση στην εφημερίδα, να είναι καθαρογραμμένα.
Οι αρθρογράφοι φέρουν την ευθύνη των κειμένων τους.

Πένθην

- Στις 30 Ιανουαρίου 2018 απεβίωσε ο **Ζήκος Χρ. Ζήκος**, η νεκρώσιμος ακολουθία εψάλη στον Άγιο Δημήτριο Ασπροπύργου.

Αντί για στεφάνι

- Ο Γιωτάκης Θεόδωρος του Χριστοδούλου, έδωσε 50 ευρώ για την κηδεία της Σπυριδούλας Γιωτάκη. Η Χριστίνα Γιωτάκη για την κηδεία της μητέρας της έδωσε 20 ευρώ και όχι 2.000 όπως γράφτηκε εκ παραδρομής στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας.

Γνωριμία με τα μνημεία της πόλης των Ιωαννίνων

Συνέχεια από τη σελίδα 1

• Η προτομή του Λορέντζου Μαβίλη

Η προτομή του Λορέντζου Μαβίλη, βρίσκεται στο Μόλο της πόλης μας, στην πλατεία που φέρει το όνομα του. Ο Κερκυραίος (με Ισπανικές ρίζες) ποιητής γεννήθηκε τον Σεπτέμβρη του 1860 στην Ιθάκη και σκοτώθηκε στις 28 Νοεμβρίου του 1912, στη περιοχή του Δρίσκου, αγωνιζόμενος για την απελευθέρωση της πόλης μας.

Ο Λορέντζος Μαβίλης, που στο παρελθόν είχε πολεμήσει και ως αντάρτης στην Κρητική επανάσταση, με το που ξεκίνησαν οι βαλκανικοί πόλεμοι το φθινόπωρο του 1912, θέλησε να καταταγεί στον Ελληνικό στρατό. Η μεγάλη του όμως ηλικία, που υπέρβαινε τα πενήντα χρόνια, στάθηκε ανυπέρβλητο εμπόδιο στα σχέδια του και η ένταξη του στο Ελληνικό στρατό δεν πραγματοποιήθηκε. Η επιθυμία του όμως να αγωνιστεί για την ελευθερία της Ηπείρου έγινε πραγματικότητα και τελικά η λύση βρέθηκε. Εντάχθηκε εθελοντής στο σώμα των Ιταλών Γαριβαλδινών. Έτσι ήλθε στην Ήπειρο, πράγμα που είχε ξανακάνει και παλιότερα, στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897, όταν είχε αγωνιστεί ως επικεφαλής ενός εθελοντικού Κερκυραϊκού σώματος, αποτελούμενο από 70 άντρες. Στη μάχη του Δρίσκου στις 28 Νοεμβρίου 1912 και αφού προηγουμένως είχε αναλάβει τη διοίκηση του τμήματος

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΔΟΥΡΟΥΤΗ ΜΑΧΗΝ
ΤΗΣ 20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1913 ΕΠΕΣΟΝ
ΗΡΩΙΚΩΣ ΜΑΧΟΜΕΝΟΙ ΟΙ ΚΑΤΩΘΙ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΤΟΥ 3ου ΛΟΧΟΥ 11 ΠΕΖΙΚΩΝ
Αθανασάκης Ιωάννης
Κεφάλας Αντώνιος
Κρετιμάνος Ρήγας
Σχίζας Μιχαήλ
Πασαδάκης Γεώργιος
Τσακαλιδάκης Εμμανουήλ

Το μνημείο πεσόντων
στη Δουρούτη,
20 Φεβράρη 1913

«Δεν ήρθε πρόωμα η άνοιξη κι ουδέ το καλοκαίρι.
Χαιρόμαστε, χορεύουμε και ψιλοτραγουδάμε,
γιατί ελευτερωθήκανε, αητέ, τα Γιάννενά μας!»

Νίκου Γεωργία

Λογίστρια Ά τάξεως

Ερμού 88

Α όροφος
Τ.Κ 19 200 - Ελευσίνα

e-mail:nikou-g@ath.forthnet.gr

Τηλ. 210 55 43 398
Κιν. 6972 002 141

Υπενθύμιση

Μπορείτε να μας στέλνετε όλα τα κοινωνικά γεγονότα προς δημοσίευση στη διεύθυνση kpgiotakis@yahoo.gr

Ότι βλέπει κι ότι καταλαβαίνει ο καθένας

ΘΩΜΑΣ ΓΙΔΑΡΗΣ

ΤΗΛ. 26510 90720
ΚΙΝ. 6978 286290

ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ
ΝΤΟΥΛΑΠΕΣ
ΠΟΡΤΕΣ
ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ
ΜΕΛΕΤΗ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
SERVICE

Caramellino
παιδικά

Χ. Χατζή & Α. Ίσκου
Παιδικά - Βαπτιστικά

Ι. Στεφανή & Πλάτωνος 1, Ασπρόπυργος, τηλ. 210.5578764

Γιατί το παιδί μου δε διαβάζει;

Μερικές από τις αιτίες τις οποίες και πρέπει να τις διαπιστώσετε μαζί του για να το βοηθήσετε.

α. Όταν δυσκολεύεται ή μπερδεύεται να διαβάσει κάποιες λέξεις. Στην περίπτωση αυ τη υπογραμμίσετε αυτές τις λέξεις με χρωματιστό μαρκαδόρο και επαναλάβετε τις αρκετές φορές μαζί του.

β. Δυσκολίες στην ορθογραφία. Μπορούν να εντοπιστούν γράφοντας σε κάρτες τις λέξεις με διαφορετικό χρώμα για τα γράμματα που ίσως το μπερδεύουν και αναλύστε προφορικά τη γραφή αυτής της λέξης. Η συχνή επανάληψη και το σταυρόλεξο θα βοηθήσουν στην εκμάθηση της ορθογραφίας.

γ. Όταν το παιδί γράφει συνεχόμενα τις λέξεις χωρίς να αφήνει διαστήματα μεταξύ τους και επομένως δεν μπορεί να καταλάβει το νόημα. Το ίδιο κείμενο το γράφουμε με διαστήματα, του ζητάμε να διαπιστώσει τη διαφορά και του εξηγούμε ότι υπάρχουν μεγάλες και μικρές λέξεις (π.χ. άρθρα, αντωνυμίες, σύνδεσμοι) τις οποίες δεν πρέπει να τις γράφει κολλημένες μεταξύ τους.

δ. Όταν το σχολείο δεν προλαβαίνει να κρατήσει σημειώσεις κατά τις παραδόσεις των μαθημάτων. Ζητείστε από έναν συμμαθητή – φίλο του – να χρησιμοποιεί καρμπόν για να του δίνει αντίγραφο των παραδόσεων.

Αν αντιμετωπίζει δυσκολίες στα Μαθηματικά εξηγήστε του βασικές έννοιες που δεν έχει κατανοήσει. Ζητείστε του να σημειώνει το κρατούμενο και να ελέγχει πάντα κατά την εκτέλεση της πράξης το σύμβολό της, ώστε να μην κάνει για παράδειγμα πρόσθεση στη θέση της αφαίρεσης. Αφιερώστε χρόνο για εκμάθηση της προπαίδειας.

Διαβάζετε μαζί του αυτοτελή διηγήματα ή παραμύθια για να εμπλουτιστεί και το λεξιλόγιό του, γιατί το παιδί που έχει φτωχό λεξιλόγιο δυσκολεύεται στα μαθήματα. Το δωμάτιο στο οποίο θα μελετάει το παιδί σας δεν πρέπει να είναι φορτωμένο με αφίσες και παιχνίδια (ερεθίσματα) που μπορεί να διασπούν την προσοχή του. Όλα αυτά ισχύουν όταν το παιδί καταλάβει την αγάπη των γονιών του.

Αν σ' αυτές τις δυσκολίες υπάρχει και κάποια

μορφή δυσλεξίας μην αγχώνεστε παρά ακολουθείστε τις οδηγίες των ειδικών (υπάρχουν κέντρα αντιμετώπισης) και έχετε υπόψη σας ότι όλοι οι ερευνητές δηλώνουν ότι το δυσλεξικό παιδί έχει υψηλή και χωριστή νοημοσύνη, γι' αυτό οι Άγγλοι όταν χρειάζεται να κατασκευάσουν ένα δύσκολο έργο – όπως π.χ. η στέγη Καλατράβα στο Στάδιο των Ολυμπιακών αγώνων στην Αθήνα ή η γέφυρα του Ρίου – Αντιρίου – αναθέτουν τη μελέτη και την εκτέλεση του έργου αποκλειστικά σε δυσλεκτικούς επιστήμονες.

Τέλος θυμίζω στους γονείς και κηδεμόνες τη θέση όλων των παιδαγωγών ότι μπορεί να είναι δυστυχισμένα τα παιδιά που δεν άκουσαν ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ από τους γονείς τους και κυρίως από τη ΠΑΠΑ τους.

Γράφει ο Κώστας Ε. Γιαννούλας Σχοή. Σύμβουλος Δ.Ε. Πτυχιούχος Φ.Π.Ψ.

ΤΑ ΠΗΡΑΜΕ ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Συνέχεια από τη σελίδα 1

Είναι γεγονός ότι ο αγώνας για την απελευθέρωση της Ηπειρωτικής πρωτεύουσας ήταν η σημαντικότερη αντιπαράθεση μεταξύ της Ελλάδας και της Οθωμανικής αυτοκρατορίας στο μέτωπο της Ηπείρου στη διάρκεια του πρώτου Βαλκανικού πολέμου. Η αναμέτρηση αυτή κράτησε από τις 29 Νοεμβρίου 1912 μέχρι τις 20 Φεβρουαρίου 1913. Είναι αλήθεια πως στα χρόνια της σκλαβιάς- και ιδιαίτερα την εποχή του Αλή Πασά- οι Ηπειρώτες διώχτηκαν και δοκιμάστηκαν σκληρά. Τα Γιάννενα που ήταν πρώτα «στα γρόσια και στα γράμματα» δεινοπάθησαν γι' αυτό και ο ποιητής μας Αριστοτέλης Βαλαωρίτης μας βάζει στο πνεύμα της εποχής εκείνης με τους παρακάτω στίχους.

*Επέσανε τα Γιάννενα σιγά να κοιμηθούνε
Εσβήσανε τα φώτα τους εκλείσανε τα μάτια
Η μάνα σφίγγει το παιδί βαθειά στην αγκαλιά της
Γιατ'είναι χρόνοι δύστυχοι και τρέμει μη το χάσει
Τραγουδί δεν ακούγεται ψυχή δεν ανασαίνει
Ο ύπνος είναι θάνατος και μνήμα το κρεβάτι
κ' η χώρα κοιμητήριο κ' η νύχτα ρημοκλήσι.....
Ας έρθουμε τώρα στα γεγονότα της απελευθέρωσης.*

Οι μέχρι και τις 10 Ιανουαρίου 1913 προσπάθειες του Ελληνικού στρατού για την κατάληψη του Μπιζανίου και την απελευθέρωση των Ιωαννίνων απέβησαν άκαρποι.

Στις 10 Ιανουαρίου του 1913 τη διοίκηση των Ελληνικών στρατευμάτων αναλαμβάνει ο τότε διάδοχος Κωνσταντίνος που έφτασε στο μέτωπο, ύστερα από απόφαση της κυβέρνησης και έστησε το στρατηγείο του στο χάνι του Εμίν Αγά.

Όταν ενημερώθηκε από τον αντιστράτηγο Σαπουντζάκη για την κατάσταση που επικρατούσε στο στράτευμα διέταξε την κατάπαυση του πυρός γιατί ο στρατός ήταν αποδεδειγμένος από τις αλληπάλληλες μάχες και ιδιαίτερα από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν στο μέτωπο και την υπερκόπωση των φαντάρων μας. Οι μάχιμοι από 40.000 είχαν μείνει 28.000.

Το αρχικό σχέδιο προέβλεπε ότι μετά την ολοκλήρωση των επιχειρήσεων στη Μακεδονία θα απελευθερώνονταν από εκεί στρατεύματα για να ενισχυθούν οι στρατιωτικές δυνάμεις που ήταν στην Ήπειρο. Η ενίσχυση καθυστέρωσε γιατί κρίνονταν απαραίτητη η παραμονή των στρατευμάτων εκείνων στη Μακεδονία γι' αυτό και ο Κωνσταντίνος στο σχέδιο που εκπόνησε με τους

επιτελείς του καθόρισε την εκδήλωση της κυρίας επίθεσης κατά των Οθωμανών για τις 20 Φεβρουαρίου και αυτή θα πραγματοποιείτο από τα δυτικά του Μπιζανίου, τους πρόποδες της Ολύτσικας και δια της Δωδωναιάς κοιλάδας θα κατευθύνονταν οι δυνάμεις προς τις πορυφές της πόλης των Ιωαννίνων ενώ θα έδινε την εντύπωση στον εχθρό ότι η επίθεση θα γινότανε κατά μέτωπο προς εκπόρθηση του Μπιζανίου.

Η Μανωλιάσσα λόγω της γεωγραφικής της θέσης έπαιξε σημαντικό ρόλο στην έκβαση αυτού του αγώνα.

Ο Κωνσταντίνος στις 19 Φεβρουαρίου παραμονή της γενικής επίθεσης είχε στη διάθεσή του 41.000 ετοιμοπόλεμους άνδρες και 105 κανόνια ενώ ο Εσάτ Πασάς, που είχε γεννηθεί στα Γιάννενα, είχε 35.000 στρατιώτες και 162 κανόνια.

Η γενική επίθεση εκδηλώθηκε τις πρωινές ώρες στις 20 Φεβρουαρίου, όπως είχε προγραμματιστεί και το βρά-

δυ της ίδιας ημέρας, ύστερα από αιματηρές μάχες, τα Ελληνικά στρατεύματα έφτασαν προ των Ιωαννίνων. Σημαντικό ρόλο στην επιτυχία του σχεδίου έπαιξε το ένατο τάγμα του πρώτου συντάγματος Ευζώνων υπό τον ταγματάρχη Ιωάννη Βελισσάριο που ξεπέρασε τις τουρκικές δυνάμεις βρέθηκε στα μετώπισθόν τους, κατέστρεψε το τηλεφωνικό δίκτυο και έτσι διακόπηκε η επικοινωνία της τουρκικής διοίκησης με το στρατό που βρισκονταν στο Μπιζάνι.

Τώρα η παράδοση ήταν μονόδρομος..

Τις πρώτες νυχτερινές ώρες της ίδιας ημερομηνίας αντιπροσωπεία του Εσάτ Πασά αποτελούμενη από τον επίσκοπο Δωδώνης, τον υπολοχαγό Ρεούφ και τον ανθυπολοχαγό Ταλαάτ του τουρκικού στρατού, συνοδευόμενη από τον ταγματάρχη Βελισσάριο, παρουσιάστηκε στον διάδοχο Κωνσταντίνο στο χάνι του Εμίν Αγά και του παρέδωσε επιστολή του Εσάτ Πασά με την οποία του πρότεινε την άμεση και χωρίς όρους παράδοση των Ιωαννίνων και του Μπιζανίου. Ο Κωνσταντίνος αποδέχτηκε την πρόταση και διέταξε την άμεση κατάπαυση του πυρός από όλες τις μονάδες.

Η επιστολή του Εσάτ υπογράφονταν από τους προξένους στα Γιάννενα της Ρωσίας, Αυστρο-Ουγγαρίας, Γαλλίας και Ρουμανίας. Στη μάχη αυτή ο Ελληνικός στρατός είχε 284 νεκρούς και τραυματίες και οι Τούρκοι 2.800 νεκρούς και 8.600 αιχμαλώτους.

Το πρωί στις 22 Φεβρουαρίου οι πρώτες μονάδες του Ελληνικού στρατού παρήλαυναν στα Γιάννενα υπό τις επευφημίες των κατοίκων.

Με την απελευθέρωση των Ιωαννίνων και την εκπόρθηση του Μπιζανίου έληξε ουσιαστικά ο πρώτος Βαλκανικός πόλεμος και ως τις 5 Μαρτίου του 1913 ο Ελληνικός στρατός απελευθέρωσε και τη Βόρεια Ήπειρο και το γόητρο του Ελληνικού κράτους εξυψώθηκε διεθνώς.

Στις 20 και 21 Φεβρουαρίου, κάθε χρόνου, η πολιτεία τιμάει τους νεκρούς ήρωες της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων με καταθέσεις στεφάνων, ομιλίες, παρελάσεις και άλλες εκδηλώσεις αρχίζοντας από τα αιματοβαμμένα βουνά της Μανωλιάσσας, το Μπιζάνι και καταλήγοντας στα θρυλικά Γιάννενα.

Στην απελευθέρωση των Ιωαννίνων ο Γεώργιος Σουρής έγραφε στο «Ρωμηό» του.

Τα πήραμε τα Γιάννενα
Μάτια πολλά το λένε
Μάτια πολλά το λένε
Όπου γελούν και κλαίνε.....

Ηλιούπολη, Ιανουάριος 2018

Γράφει ο Στέφανος Κων. Γιωτάκης

Τα νέα του Πολιτιστικού Συλλόγου Μανωλιάσσας

1)Το Δ.Σ του Πολιτιστικού Συλλόγου Μανωλιάσσας θέλει να ευχαριστήσει όλους τους χωριανούς που παραβρέθηκαν την Κυριακή 18 Φεβρουαρίου 2018 στο αποκριάτικο γλέντι που διοργάνωσε στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Μανωλιάσσας και που διασκέδασαν έως αργά.

Το κρασί και τα ξύλα για τα άναμμα της Τζαμάλας τα έδωσε ο Δήμος Ιωαννιτών.

Ευχαριστούμε όσους από το υστέρημά τους ενίσχυσαν οικονομικά το Σύλλογο και τους ευχόμαστε του χρόνου με υγεία.

2)Την Δευτέρα 19/2/2018 στην θέση «εικόνισμα» της Μανωλιάσσας στο μνημείο πεσόντων στις μάχες 1912-1913 έγινε επιμνημόσυνη δέηση με πλήθος χωριανών καθώς και των αρχών του Νομού, κατέθεσαν στεφάνι η Αντιπεριφερειάρχης κα Γιούλη Μητροκώστα, ο πρύτανης του Πανεπιστημίου κος Γιώργος Καψάλης, ο Αντιδήμαρχος Ιωαννιτών κος Δημήτριος Νάστος, από την 8η Μεραρχία, από την Αστυνομική Διεύθυνση Ηπείρου, από την Πυροσβεστική, από την Ένωση Αποστράτων, ο πρόεδρος της Δημοτικής Ενότητας Μπιζανίου κος Γ. Σίντος, από τους Συλλόγους της Μάνης ως αντιπρόσωπος ο Παππα-Πέτρος, αντιπρόσωπος από το Σύλλογο Κυπρίων από την τοπική κοινότητα Μανωλιάσσας ο Πρόεδρος κος Αλέξης Γούσης και από το σύλλογο Μανωλιάσσας ο Ταμίας Ντάφλος Γεώργιος.

Μετά το πέρας της εκδήλωσης ακολούθησαν χαιρετισμοί στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Μανωλιάσσας καθώς και μια μικρή δεξίωση.

3)Την Τρίτη 20/2/18 επισκέφθηκαν και κατέθεσαν στεφάνι στο μνημείο και 30 Μανιάτες, μετά την κατάθεση στεφάνων ακολούθησε επίσης μια μικρή δεξίωση στην αίθουσα του πνευματικού κέντρου με προσφορές από πίτες, εδέσματα και ποτά τα προσέφεραν οι χωριανοί.

Το Δ.Σ.

• Στιγμιότυπα από την κοπή πίτας του Π.Σ Μανωλιάσσας

Φωτογρ. Αργυρ. Ίσκου

• Στιγμιότυπα από τη γιορτή των Φώτων

Φωτογρ. Αργυρ. Ίσκου

Στιγμιότυπα από την κοπή πίτας της Αδελφότητας

Φωτογρ.
Παν. Κολιού

"Ένα οδοιπορικό που θα μου μείνει αξέχαστο!"

Κατά τη διανομή των ημερολογίων της Αδελφότητας προς τους συγχωριανούς μας, ο δρόμος μου με έβγαλε στην Νέα Μάκρη και τη Ραφήνα, δυο περιοχές τις οποίες είχα χρόνια να επισκεφτώ. Υπαίτιος αυτού του οδοιπορικού ήταν ο Στέφανος Γιωτάκης, τον οποίο και θέλω να ευχαριστήσω θερμά μέσω αυτής της επιστολής.
Σε αυτές τις συναντήσεις, είχα την τιμή και την

ευκαιρία να συνομιλήσω και να γνωρίσω από κοντά συντοπίτες αλλά και συγγενείς μου, των οποίων την ύπαρξη ήξερα μόνο μέσα από τις ιστορίες του πατέρα μου. Η ζεστασιά με την οποία με υποδέχτηκαν με έκανε να αισθανθώ σαν να τους γνώριζα χρόνια και τους ευχαριστώ γι' αυτό από καρδιάς. Αυτή η επαφή μου δημιούργησε τέτοια συγκίνηση που ακόμα και μέχρι σήμερα δυσκολεύομαι να περιγράψω με λέξεις. Γνωρίζω πολύ

καλά την αγάπη και την εκτίμηση που τρέφατε για τον πατέρα μου (Γεώργιο Γιωτάκη), κάτι που μεταφέρατε και σε μένα τον ίδιο, γεγονός που με τιμά ιδιαίτερα!
Σας ευχαριστώ όλους βαθύτατα γι' αυτό το ταξίδι και για όσα μοιραστήκατε μαζί μου!
Ο πρόεδρος της Αδελφότητας
Μανωλιασσιτών Αθηνών,
Χρήστος Γιωτάκης

Η ορεινή γυνή: Ταπεινές κι αγιασμένες ψυχές

Αν γυρίσεις τον κόσμο, θα δης πως δεν θάβρης παρά σπάνια ευτυχισμένους ανθρώπους, και κείνους με λιγόχρονη κι άστατη ευτυχία, πικραμένους όμως θα βρης πολλούς, σε κάθε πάτημά σου. Αδέρφια σου στη χαρά δεν θα βρης πολλά, μα αδέρφια στην πίκρα θα βρης πάρα πολλά.

Αυτό φανερώνει πως τούτος ο κόσμος είναι ένας τόπος που έρχεται ο άνθρωπος για να δοκιμασθή κι' όχι για να ευτυχίση. Αφήνω πως ευτυχία δεν είναι η καλοπέραση του κορμιού, κι' αυτό φαίνεται τρανώτατα από το ότι οι καλοπερασμένοι κ' οι πλούσιοι δεν είναι ευτυχισμένοι, αλλά κάνουνε τον ευτυχισμένο και στο τέλος βαριούνται τη ζωή τους. Γιατί κι' άρρωστοι να μην είναι, κ' οικογενειακές σκοτούρες να μην έχουνε, κι' από τις εμπορικές έγνοιες να στέκονται μακριά, πάλι καταλαβαίνουνε πως η ευτυχία τους είναι ρηχή και ψεύτικη, κι' ολοένα ζητάνε να βρούνε την αληθινή την ευτυχία, κ' επιχειρούνε κάθε τόσο ν' αλλάξουνε τη ζωή τους, πλην μάταια, επειδή όλα όσα κάνουνε για να ευτυχίσουνε, κατατούνε στο ίδιο συμπέρασμα, γιατί δεν βγαίνουνε έξω από την καλοπέραση του κορμιού. Πίνουνε από ένα νερό που δεν ξεδιψά τον άνθρωπο. Και το μονάχο νερό που ξεδιψά είναι εκείνο που αποζητά η ψυχή. Η ψυχή μπορεί να είναι ευτυχισμένη και μέσα σ' ένα κορμί δυστυχισμένο, κακοπερασμένο και στερημένο, άρρωστο κι' ασκημισμένο. Αυτό είναι το παράδοξο. Η πίστη κ' η ελπίδα είναι η χαρά της ψυχής, και κοντά στην ψυχή που νοιώθει την χαρά αυτή, δροσίζεται κι' ανακουφίζεται και το σώμα, κι' ας είναι κακοπαθισμένο. Ίσια-ίσια μέσα σε τέτοιο κορμί η ψυχή λυτρώνεται και χαίρεται, ερχόμενη σε κατάνυξη. Για τούτο είπε το γλυκύτατο στόμα του Χριστού: "Μακάριοι οι πενθούντες, ότι αυτοί παρακληθήσονται", "μακάριοι οι δεδιωγμένοι ένεκεν δικαιοσύνης, ότι αυτών εστιν η βασιλεία των ουρανών", "μακάριοι οι κλαίοντες νυν, ότι γελάσετε. Πλην ουαί υμίν τοις πλούσις, ότι απέχετε την παρακλήσιν υμών", που θα πη "αλλοίμονο σε σας τους πλούσιους, τους ξεκούραστους, τους καλοπερασμένους, γιατί δεν θα βρήτε πουθενά παρηγοριά". Κι' ο απόστολος Παύλος λέγει πως οι χριστιανοί φαίνονται λυπημένοι, μα από μέσα χαίρουνται "ως λυπούμενοι, αεί δε χαίροντες",

Του Φώτη Κόντογλου

γράφοντας στους Κορινθίους. Και στους Κολασσαείς γράφει: "Νυν χαίρω εν τοις παθήμασί μου", "έχω χαρά, λέγει, που βασανίζομαι για τον Χριστό". Κι' αλλού γράφει πως σαν παρακάλεσε τον Χριστό να τον ανακουφίση λίγο από τους πειρασμούς, ο Κύριος του είπε: "Σου φτάνει η χάρη μου, γιατί η δύναμή μου με τη δική σου αδυναμία φανερώνεται", δηλαδή "δεν παίρνω από πάνω σου τις δυστυχίες, γιατί μ' αυτές η ψυχή σου δυναμώνει και νοιώθει τη χαρά της αθανασίας".

Αλλά, η θλίψη κ' η στενοχώρια του κάθε ανθρώπου δεν φέρνει στην ψυχή του την πνευματική αγαλλίαση, αλλά μοναχά αν ο άνθρωπος πιστεύη στον Θεό και έχει μέσα του "την μακαρίαν ελπίδα", πως όσα υποφέρει είναι δοκιμασίες για να καθαρισθή και για να γίνη άγιος της θείκης μακαριότητας.

Αυτά θα φαίνονται σε πολλούς σαν παραδοξολογίες. Μα ο Χριστός δεν έλεγε παραδοξολογίες, αλλά αλήθειες. Επειδή όμως οι άνθρωποι κρίνουνε με τα δικά τους τα μέτρα, μην πιστεύοντας στα λόγια του Χριστού, δεν είναι σε θέση να ξεχωρίσουνε τη ψευτιά από την

αλήθεια, και λένε μάλιστα την αλήθεια παραδοξολογία και τη ψευτιά αλήθεια.

Μια από τούτες τις μέρες βρέθηκα σ' ένα βουνό πυκνοδασωμένο και μοσκοβολημένο, και σαν να ξαναγεννήθηκα. Περπατούσα σ' ένα έρημο μονοπάτι, κι' ανάσαινα το δροσερό αγεράκι που κατέβαινε από τις ραχούλες, και δόξαζα τον Θεό που μπορούμε ακόμα να καταφεύγουμε σε τούτη την αγνή πλάση, που είναι ως τα σήμερα όπως την έφτιαξε η σοφία κ' η αγάπη Του, μακρινά από την πνιχτική βρώμα της αλεποφωλιάς που τη λένε πολιτεία, και που βράζει μέσα της κάθε λογής αμαρτία, κακία, πονηριά, κάθε λογής ασκήμια, μ' όλα τα ψεύτικα στολίδια που στολίσανε αυτή τη σιχαμερή πόρνη οι εραστές της.

Εκεί που περπατούσα, βλέπω να βγαίνει από το δάσος μια μικροκαμωμένη γυναίκα, μ' ένα σακί στον ώμο. Ήτανε ξυπόλητη, με το κεφάλι τυλιγμένο μ' ένα τσεμπέρι, και βασιτούσε στο χέρι της ένα ραβδί. Σαν ήρθε κοντά μου με χαιρέτησε μ' έναν έμορφο χαιρετισμό, ταπεινά και λίγο φοβισμένα. Το πρόσωπό της ήτανε πολύ εκφραστικό και συμπαθητικό, αλλοιώτικο από τα πρόσωπα που βλέπουμε στην πολιτεία, που είναι γεμάτα αφρημάδα, αδιαντροπιά, αδιαφορία, ανέκφραστες μάσκες. Με κύτταζε με προσοχή σαν μιλούσε, και με περισσότερη προσοχή μ' άκουγε όποτε της απαντούσα. Η όψη της ήτανε βασανισμένη, μα γεμάτη αξιοπρέπεια, ταπείνωση και σεμνότητα. Το μικρό πρόσωπό της, τυλιγμένο με το τσεμπέρι, ήτανε ψημένο από τον αγέρα κι' από τον ήλιο. Η μύτη της ήτανε μικρή, το στόμα της είχε λίγο χνούδι σαν μουστάκι, που την έκανε να μοιάζει με τον άγιο Εφραίμ τον Σύρο, όπως είναι ζωγραφισμένος στις αρχαίες εικόνες. Τα μάτια της όμως ήτανε τόσο εκφραστικά κ' η ομιλία της τόσο σπουδαία, απονήρευτη και συμπαθητική, που τραβούσε τον άνθρωπο σαν μαγνήτης. Το σώμα της ήτανε κοκκαλιάρικο και πολύ σβέλτο, και μ' όλο που ήτανε κακοντυμένη και ξυπόλητη, είχε επάνω της κάποιο ανεξήγητο μεγαλείο, τόσο, που ν' απορεί κανένας και να συλλογίζεται γιατί δεν βρίσκονται πια τέτοιοι άνθρωποι ανάμεσά μας.

Συνέχεια στη σελ. 8

Η ΑΠΟΚΡΙΑ ΣΤΗ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑ ΠΑΛΙΑ

Σαν κινηματογραφική ταινία ήρθαν στο νου μου Σορισμένες παραστάσεις από τα όσα γίνονταν στο χωριό μας την ημέρα της αποκριάς παλιότερα και τα καταχωρώ στα «ΑΧΝΑΡΙΑ» με σκοπό να τα θυμηθούν οι μεγαλύτεροι και να τα μάθουν οι νεότεροι.

Τότε η αποκριά ήταν μια. Η τυρινή ήταν άγνωστη. Την Κυριακή της αποκριάς και όταν τελειωνε η λειτουργία άρχιζε το καρναβάλι. Αμυδρά θυμάμαι τα όσα ακολουθούν δεδομένου ότι δεν έζησα πολλά χρόνια στο χωριό.

Στο καρναβάλι η παρέα του συγχωρεμένου του πατέρα μου ήταν ο Κωστήτζόλας ο Πληγορμώκος, ο Γιανγούσης, ο Γιανπάλλας και άλλοι και επειδή ο πατέρας μου ήταν ψηλός του έδιναν και έφερνε στην πλάτη του(ζαλωμένος) μια σαρμανίτσα (παιδική κούνια) μέσα στην οποία έβαζαν ένα σκυλί, το οποίο τραβούσε των παθών του τον τάραχο, γιατί σε κάθε σπίτι που πήγαιναν μαζί με τα άτομα του καρναβάλου έδιναν και έπινε και το σκυλί ούζο, με αποτέλεσμα στο τέλος να χάνει τις αισθήσεις του.

Ένας από την παραπάνω παρέα κρατούσε στα χέρια του έναν τρουβά με στάχτη και χτύπαγε όποιον πήγαινε να πλησιάσει τη σαρμανίτσα.

Ο συγχωρεμένος ο Κατσαδήμας, με άλλη παρέα, ή και μόνος, παρουσίαζε ένα μικρό αλογάκι το οποίο σκέπαζε με μια όμορφη καραμελωτή (χράμι) και σου έδινε την εντύπωση ότι ήταν καβάλα στο αλογάκι. Κρατούσε τα δήθεν χαλινάρια του και κουνούσε το κεφάλι του αλόγου πάνω-κάτω, πέρα-δώθε με αποτέλεσμα να ακούγονται τα γλυκόλαλα χαρχάλια (μικρά κουδουνάκια) που έφερε στο λαιμό του το αλόγο. Πραγματικά ήταν ένα ωραίο και

πρωτότυπο θέαμα.

Τα καρναβάλια περνώντας από κάθε σπίτι διακωμωδούσαν διάφορα τοπικά ευτράπελα περιστατικά –με πολύ σάλτσα-και οι νοικοκυρές τους κερνούσαν, συνήθως ποτό και τους έδιναν και αβγά. Στο τέλος όλοι ήταν σχεδόν μεθυσμένοι.

Το βράδυ και μετά το φαγητό στο σπίτι τους έπαιζαν το «χάσκω». Ο νοικοκύρης έδινε με σπάγκο ένα βρασμένο αβγό και το μετακινούσε πάνω από τα ανοιχτά στόματα των παραβρισκόμενων και όποιος το έπιανε με το στόμα θεωρείτο τυχερός, έτρωγε και το αβγό.

Όποιος τελείωνε το φαγητό έριχνε μια ντουφεκιά και ξεκίναγε για το Μεσοχώρι. Τότε όλοι σχεδόν είχαν όπλα. Στο Μεσοχώρι άναβε η τζαλαούζια-μεγάλη φωτιά- και γλεντούσαν μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες της καθαρής Δευτέρας με τραγούδια χορούς, αστεία και άλλα παιχνίδια.

Ωραία έθιμα .Ωραίες αναμνήσεις. Αξίζει να διατηρηθούν, να προσαρμοστούν εν ανάγκη στα σημερινά

δεδομένα και να παραδοθούν στις γενεές που ακολουθούν.

Ηλιούπολη, Ιανουάριος 2018
Στέφανος Κων. Γιωτάκης

ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ
«Η ΤΡΑΤΑ»
ΚΛΕΑΡΧΟΣ ΜΠΕΛΛΟΣ

Το στέκι για καλοφαναδες
Ψάρια φρέσκα • Αστακοί
Καραβίδες • Καλαμαράκια
από την Τράτα μας
κατευθείαν στα κάρβουνα
Αξιοπρεπές περιβάλλον

ΠΑΡΑΛΙΑ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ
ΤΗΛ. (0294) 94794

Ευάγγελος Γκούμας
Φοροτεχνικός Λογιστής
Α' ΤΑΞΗΣ

Ζακύνθου 10
163 43 Ηλιούπολη
Τηλ.: 210-99 51 019,39
κιν.: 6932 215 012
e-mail: gouman@hol.gr

Φοροτεχνικό - Λογιστικό Γραφείο

ΙΣΤΟΡΙΑ

«Τ' αχνάρια» συνεχίζουν τη στήλη της ιστορίας δημοσιεύοντας στοιχεία-αποσπάσματα από τον αγώνα για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων. Γεγονότα που διαδραματίστηκαν στη Μανωλιάσσα και συνετέλεσαν αποτελεσματικά στον απελευθερωτικό αγώνα του 1912-13. Δημοσιεύουμε αποσπάσματα από το βιβλίο: **Βαλκανικοί Πόλεμοι 1912-13** Πολεμική Έκθεση του Γενικού Editorial Στρατού.

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

Εν τη πραγματικότητα, αι Μεραρχίαι του Τμήματος Στρατιάς του δεξιού δεν είχαν σημειώσει ουδεμίαν επί τα πρόσω κίνησιν, πέραν των καταληφθεισών κατά την προηγούμενην θέσεων. Επί πλέον δε το 9ον τάγμα ευζώνων είχε υποβάλῃ την 8ην ώραν αναφοράν προς το 1ον συν. ευζώνων δια της οποίας εγνώριζεν ότι αι απώλειαί, η κακοκαιρία και αι υπερκοπώσεις επέδρασαν δυσμενώς επί του ηθικού των ανδρών (9). Ουκ ήττον, επί τη βάσει των αναφερθεισών αναφορών, ο Αρχηγός του Στρατού Ηπείρου, αφ ου μετέδωκεν εις το Υπουργείον των Στρατιωτών και τον Γενικόν Αρχηγόν του Στρατού τας ευχαρίστους πληροφορίας, ας ἔλαβε παρά του Διοικητοῦ του Τμήματος Στρατιάς (1), εξέδωκε διαταγήν την 10.30' ώραν περί αναλήψεως γενικής επιθέσεως υφ' οὐοκλήρου του Στρατού (2).

Ο διοικητής του Τμήματος Στρατιάς κατόπιν της λήψεως της ως άνω διαταγής και εξακολουθών να πιστεύη ότι η Μεραρχία Ηπείρου προήλθαιεν ανενέωσε περί την 11ην ώραν την προς αυτήν εντολήν του περί εξακολουθήσεως της επιθέσεως, συγχρόνως δε διέταξε την VI Μεραρχίαν να διαθέσῃ ισχυρόν τμήμα αυτής προς ενίσχυσιν της Μεραρχίας Ηπείρου (3).

Εις εκτέλεισιν ταύτης ο διοικητής της VI Μεραρχίας διέταξε την 13.15' ώραν όπως δύο τάγματα του 18ου συν. πεζ. μετά μιας πυρ/χίας κινηθώσι προς τον σκοπόν τούτον (4) και ανέφερε σχετικώς εις τον διοικητήν του Τμήματος Στρατιάς (5).

Πράγματι ο μεν διοικητής του 18ου συν. πεζ. απέστειλε σύνδεσμον προς το απόσπασμα ευζώνων της Μεραρχίας Ηπείρου και προέβη εις αναγνώρισιν των προς την διεύθυνσιν του αποσπάσματος τούτου οδεύσεων (6), ο δε διοικητής της VI Μεραρχίας ανέφερε την 18.45' ώραν ότι τα δύο τάγματα του 18ου συν. πεζ. μετά μιας πυρ/χίας, ανεχώρησαν μεταβαίνοντα προς συνάντησιν του αποσπάσματος ευζώνων, ίνα συμπράξωσι μετ' αυτού επί πλέον ότι διέταξε τα μεν ευζωνικά τάγματα 8ον και 9ον αποσυρόμενα να εγκατασταθώσιν αμυντικώς πλησιέστερον προς το Ελληνικόν (Λοζέτσι), το δε απόσπασμα μηχανικού προς τον αυχένα μεταξύ Ελληνικού και Μονής

Τσούκας (7). Βραδύτερον, προς τελικόν καθορισμόν της αποστολής των ευζωνικών ταγμάτων εξέδωκε διαταγήν προς τον 1ον συν. ευζ., δι ης διέτασεν αυτό να εγκαταστήσῃ τα τάγματά του επί των υψωμάτων βορείως του Ελληνικού εν συνδέσμῳ αριστερά μεν μετά του 1) 17ου τάγματος εγκατεστημένου επί του αυχένος Ελληνικού, δεξιά δε μετά του αποσπάσματος μηχανικού (8).

Την 14ην ώραν ο Αρχηγός του Στρατού Ηπείρου διέταξε τον διοικητήν του Τμήματος Στρατιάς του δεξιού όπως επισπευσθῇ η προέλασις προς επίτευξιν οριστικού αποτελέσματος (9). Εις απάντησιν ο τελευταίος ούτος ανέφερεν ότι είχε δοθῇ εντολή προς προέλασιν οὐλοκλήρου της Στρατιάς από της 11ης ώρας, με την πεποίθησιν ότι και η II Μεραρχία θα προήλθαιεν κατά του Μπιζανίου (10). Παρ' όλλας εν τούτοις τας διαταγάς ταύτας του διοικητοῦ του δεξιού Τμήματος Στρατιάς και παρά την αποσταθείσαν ενίσχυσιν της VI Μεραρχίας προς το απόσπασμα ευζώνων, η προσδοκωμένη προχώρησις της Μεραρχίας Ηπείρου προς το Μικρόν Μπιζάνι δεν επετεύχθη, των τμημάτων αυτής ουδόλως κινηθέντων προς τα οπίσω καθ' όλην την ημέραν (11). Περί 15ου συν. πεζ. προς τας δυτικώς του αυχένος Ελληνικού υψώματα, ίνα επιτευχθῇ ο σύνδεσμος μετά της VI Μεραρχίας.

Την 20.15' ώραν ο διοικητής του Τμήματος Στρατιάς του δεξιού εζήτησε παρά του Αρχηγού του Στρατού Ηπείρου τριήμερον τουλάχιστον αναστολήν των επιχειρήσεων, υιοθετήσας σχετικήν αίτησιν του διοικητοῦ των ευζωνικών ταγμάτων της Μεραρχίας Ηπείρου (1), διέταξε δε και την VI Μεραρχίαν όπως μη αναλάβῃ ουδεμίαν επίθεσιν άνευ νεωτέρας εντολής (2). Εν τούτοις ο διοικητής των ευζωνικών ταγμάτων δι' απ' ευθείας αναφοράς του προς τον Αρχηγείον Στρατού Ηπείρου εζήτηι επειγόντως ακρόασιν παρά των Αρχηγῶ διαβεβαιών ότι η τακτική κατάστασις παρουσιάζετο καλή (3).

Το εις την διάθεσιν της Μεραρχίας Ηπείρου τεθέν 18ον συν/μα πεζ. κινηθέν κατά το διάστημα της νυκτός έφθασεν οπίσω των γραμμών του αποσπάσματος ευζώνων της Μεραρχίας ταύτης και κατευλήσθη εγγύς και προς το δεξιόν πλινυρόν τούτου. Εκ των υπολοίπων τμημάτων της VI Μεραρχίας το μεν 1ον συν. ευζώνων παρέμεινεν εις τας θέσεις του, το δε απόσπασμα μηχανικού εγκατεστάθη εις τον αυχένα μεταξύ της Μονής Τσούκας και του χωρίου Ελληνικόν (4). Τέλος ο απόσπασμα της γέφυρας Παπαστάθη δεν μετεκινήθη εκείθεν, καθόσον η βραδυβόλος πυρ/χίας δεν νδύνατο να μετασταθμεύσῃ εκ Πετροβούνι (5).

Β') Κέντρον II Μεραρχία. Ο διοικητής της Μεραρχίας ταύτης διέταξε, την μεν 10.25' ώραν το 3ον συν. πεζ. όπως προελάσῃ δραστηρίως παρακολουθών την κίνησιν των δεξιά αυτού τμημάτων της Μεραρχίας Ηπείρου (6), την δε 11ην ώραν τον διοικητήν του πυρ/κού όπως προπαρασκευάσῃ και υποστηρίξῃ την επίθεσιν ταύτην (7). Την 10.50' ώραν ανέφερεν εις

Η μάχη της Μανωλιάσσας

το Αρχηγείον περί των μέχρι της στιγμής εκείνης ληφθέντων μέτρων (8) και την 12.30' ώραν εξέδωκε γενικήν διαταγήν προς πάντα τα τμήματα της Μεραρχίας όπως προελάσωσιν εκ της γραμμής Αυγό-Λεοσιανά προς Μπιζάνι, κανονίζοντα την προέλασίν των προς την της Μεραρχίας Ηπείρου (9).

Αλλ' εφ' όσον η Μεραρχία Ηπείρου δεν εφαινετο κινουμένη και το εις το δεξιόν της II Μεραρχίας 3ον συν/μα πεζικού ουδεμίαν προέλασιν επεχειρεί (10), επί πλέον δε εζήτηι οδηγίας περί του τρόπου της καταστροφής των προ του Μπιζανίου συρματοπλεγμάτων (11).

Το II/1 τάγμα, ακολουθούμενον υπό του II/7 τοιούτου προήλθε πέραν του λόφου Αυγό και έφθασε περί τα 800 μέτρα από των χαρακωμάτων του Μπιζανίου, ένθα εσταμάτησεν αναμένον την εις το ύψος του προώθησιν του δεξιού τεταγμένου 3ου συν. πεζ. (1), το οποίον όμως ουδόλως εκινήθη κατά την ημέραν ταύτην.

Αι δύο μοίραι πεδινού πυρ/κού της Μεραρχίας από της 8.30" μέχρι της 17ης ώρας έβαλήον με μικράς διακοπάς κατά των πυροβολείων και των χαρακωμάτων του Μπιζανίου. Η βοήη αυτών υπήρξε ζωηρά και επιτυχής, αλλ'α και το τουρκικόν πυροβολικόν ανταπεκρίθη επίσης ικανοποιητικώς. Περί την 14ην ώραν η 2/3 πυρ/χία εβλήθη αποτελεσματικώς, αρχηπρωθέντος προσωρινός ενός πυροβόλου της και φονευθέντων δύο πυροβολητών (3). Ούχ' ήττον η βοήη των μοιρών, πλιν της πυρ/χίας ταύτης, διακοψάσης προσωρινώς την βοήην αυτής, εξηκολούθησε ζωηρά μέχρις ότου το αντίπαλον πυρ/κόν έπαυσε βάλλειν.

Το πυροβολικόν της Στρατιάς διεξήγαγεν ομοίως αγώνα μετά του αντιπάλου πυρ/κού, εκ του πυρός του οποίου υπέστη μικράς τινας απωλείας εις άνδρας.

Γ') Αριστερόν. Η IV Μεραρχία μέχρι της μεσημβρίας ηπράκτει λόγω της επικρατούσης ομίχλης. Από της μεσημβρίας μεταβληθέντων του καιρού επί τα βελτίω, ήρξατο σφοδρός τυφεκιοβολησμός εκατέρωθεν, την δε 13.30' ώραν η Μεραρχία εξέδωκε διαταγήν επιθέσεως δι' ης καθώριζεν την κατάληψιν των δυτικώς και βορείως των Μανωλιάσσης υψωμάτων. Τα τμήματα του δεξιού υποτομέως θα υπεβοήθουν την επίθεσιν ταύτην κινούμενα καταλήλῃως. Το πυροβολικόν (μία πυροβολαρχία) θα υπεστήριζε κυρίως την επίθεσιν του αριστερού τομέως (4).

Η διαταγή όμως αύτη δεν εξετελέσθη, αναβληθείσης της επιθέσεως δια την επομένην. Καθ' όλην την ημέραν αντηλήσσοντο μόνον πυροβολησμοί μετά του έναντι εχθρού, ενίοτε αρκετής εντάσεως (5).

Δ') Της γενικής εφεδρείας τρία τάγματα του αποσπάσματος Χίου προωθήθησαν εκ Χάνι Φτελιάς προς Κανέταν, ένθα κατευλήσθησαν. Το εναπομένον τάγμα, όπερ είχεν ανέλθει εις Άνω Θεριακίσι, κατήλθε προς τον λόφον Φουάτ, άνευ διαταγής τινός, σκοπούν να συνδεθῇ μετά του αριστερού της II Μεραρχίας.

Κατά την νύκτα της 10 προς την 11 Ιανουαρίου επεκράτησεν ηρεμία. Ο καιρός εφαινετο βελτιούμενος, πάντως όμως το ψύχος εξηκολούθει να η δριμύ.

Συνέχεια στο επόμενο φύλλο

ΣΧΟΛΗ ΟΔΗΓΩΝ

ΑΦΟΙ ΛΑΜΠΡΟΥ ΔΗΜ. ΜΗΤΣΗ

Valhallavägen 82 11427 STOCKHOLM

www.jarlatrafik.se

Tel.: 08-208393 08-109668

Fax: 08-201523

Ευαέτις

ΓΑΜΟΣ & ΒΑΠΤΙΣΗ
Στολισμοί - Δεξιώσεις

- Μπομπονιέρα
- Πρόσκληση
- Γλυκό

ΚΙΚΗΣΙΑΝΗ ΖΩΗ ΤΖΙΜΑ
Τηλ.: 697 8073201
210-5578206 ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ

Λαογραφία - Παράδοση

Ποιμενικό λεξιλόγιο

- Γκίόσα = μαύρη καφέ.
- Κόρπα = μαύρη.
- Κουρούτα κήεσα = έχει κέρατα και η μουσούδα μαύρη.
- Λάγια = μαύρη.
- Γμαρολιάγια = γκριζόμαυρη.
- Κουρούτα=με κέρατα παρδαλή (ασπρόμαυρη).
- Μπούτσκα = καφέ ανοιχτό.
- Τσουήλα βάκρα = με μικρά αυτιά, μαύρο σημάδι στο κεφάλι.
- Μπεήλοκόκκινη = άσπρη με κόκκινα σημάδια στη μούρη της.
- Λάγια τσομυτή Ραβανί = μαύρη με άσπρο σημάδι στο πρόσωπο.
- Ραβανί = ασπρόμαυρη.
- Φρούσα = μαύρη με άσπρο σημάδι στη μύτη.
- Τσουήλα σπανή=μικρά αυτιά και κοντό τρίχωμα.
- Βάκρα σίβα = μαυρόασπρη.
- Ρομπήατι = με μεγάλα μαστάρια.
- Φήαμουρί = ασπρόμαυρη, πιότερο άσπρο.

Περί Μαρκάλλου ...;

ή, αλλιώς, ημερολόγιο Βατέματος, για να ξέρει ο τσοπάνης πότε θα γεννήσει η κάθε μια !

- 15 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Κουρούτα -κήεσα, στέρφη από γάλα.
- 20 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Κόρπα και η Παήλιοηά-ρα.
- 20 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Παήλιοηάγια από τα Διστομίτικα.
- 22 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Γμαρολιάγια.
- 24 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Λάγια, που έχει την ελιά στα καπούλια.
- 26 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Κουρούτα η παρδαλή, η πρώμη.
- 26 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Κήεσα η όψιμη, που έχει το γάλα από τα Διστομίτικα.
- 27 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Μπούτσκα ή δευτερό-γεννη.
- 27 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Λάγια, η μεγάλη της Μαριώς.
- 27 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Παήλιοκήεσα, η ανταρτίνα.
- 29 Ιουλίου γκαστρώθηκε η Μπεήλοκόκκινη ή τριτόγεννη.

Γράφει κι άλλα ο μπάμπας - ΚΕΝΤΡΟΣ στο κιτάπι του

Η ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ

Πάντα τα ανέκδοτα κατείχαν μια ξεχωριστή θέση στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων, γιατί η επιθυμία τους να γελάσουν είναι έμφυτη και προέρχεται από τη θέλησή τους να αποδράσουν από την καθημερινή πίεση που δέχονται.

Τα ανέκδοτα προκαλούν άμεσα το γέλιο και τη χαρά.

Σπουδαίοι επιστήμονες έχουν ασχοληθεί με τις ευεργετικές επιδράσεις που ασκεί το γέλιο στον ανθρώπινο οργανισμό και είναι αποδεδειγμένο πως το γέλιο μακραίνει τη ζωή. Με το γέλιο, λένε οι επιστήμονες, τεντώνονται και χαλαρώνουν τετρακόσιοι μύες του σώματος.

Τα ανέκδοτα έχουν μεγάλη αξία για τη ζωή των ανθρώπων γι' αυτό και έχουν μεγάλη ζήτηση.

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΟΔΗΓΟΥ

Η τροχαία θα βράβευε με το ποσόν των τριών χιλιάδων Ευρώ εκείνον τον οδηγό, που κατά τη διαδρομή από την Αθήνα μέχρι τη Λαμία, δεν θα έκανε καμία παράβαση του κώδικα οδικής κυκλοφορίας. Κάποιος οδηγός διαπιστώθηκε ότι δεν έκανε καμία παράβαση στη διαδρομή που προαναφέρθηκε. Όταν ο διοικητής της τροχαίας τον βράβευε τον ρώτησε τι θα τα κάνει τα χρήματα και ο οδηγός του είπε «πρώτα θα πάω να βγάλω δίπλωμα οδηγού». Πετάγεται η γυναίκα του που καθόταν δίπλα του και λέει «Μη τον ακούτε, όταν είναι μεθυσμένος, όπως τώρα, όλο τέτοια λέει» και ο πεθερός που καθόταν στο πίσω κάθισμα λέει. «Εγώ καλά σας έλεγα να μη κλέψουμε αυτό το αυτοκίνητο».

ΟΙ ΦΩΝΕΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Κάποτε τρεις ωραίοι νέοι και πολύ ευκατάστατοι, ένας Γερμανός, ένας Ιταλός και ένας Έλληνας είχαν βάλει στο μάτι μια βασιλοπούλα και ήθελαν να την παντρευτούν.

Παρουσιάστηκαν και οι τρεις στον πατέρα της το βασιλιά, του εξήγησαν το σκοπό τους και εκείνος τους είπε. «Θα δώσω στον καθένα σας μια γυναίκα και όποιος θα την κάνει να φωνάξει περισσότερο σε εκείνον θα δώσω την κόρη μου».

Έτσι και έγινε. Την άλλη μέρα πάνε και οι τρεις στο βασιλιά και πρώτος ο Γερμανός λέει «Χθες το βράδυ έδωσα στη γυναίκα ένα δαχτυλίδι αυτή φώναξε και την άκουσε όλη η πολυκατοικία.» Ο Ιταλός λέει «Χάρισα στη γυναίκα ένα εξοχικό και από τις φωνές της την άκουσε όλο το τετράγωνο.» και τελευταίος ο Έλληνας λέγει. «Έπλυνα τη μοτοσυκλέτα μου, άλλαξα και τα λάδια της και μετά σκούπισα τα χέρια μου στις λευκές κουρτίνες και η γυναίκα ακόμα φωνάζει.»

Ηλιούπολη, Ιανουάριος 2018

Γράφει ο Στέφανος Κων. Γιωτάκης
Κων. Γιωτάκης
Ηλιούπολη 26
Σεπτεμβρίου 2017

«ΨΩΡΟΚΩΣΤΑΙΝΑ»

ΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Γράφει ο Στέφανος Κων. Γιωτάκης

Στην εποχή του Καποδίστρια, σε μια συνεδρίαση συνέλευσης στο Ναύπλιο, κάποιος, θέλοντας να τονίσει τη φτώχεια και τα πολλή προβλήματα του Ελληνικού δημοσίου, παρομοίωσε το Ελληνικό κράτος με την γνωστή τότε Ζητιάννα Ψωροκώσταινα. Η λέξη Ψωροκώσταινα είναι παρατσούκλι και αναφέρεται στην Πανωραία Χατζηκώστα.

Η Πανωραία κατάγονταν από αρχοντική οικογένεια του Αϊβαλή της Μικράς Ασίας και ο σύζυγός της ήταν έμπορος και σε πολύ καλή οικονομική κατάσταση.

Οι Τούρκοι, εξαιτίας της Ελληνικής επανάστασης του 1821, στράφηκαν εναντίον των Ελλήνων που ζούσαν στο Τουρκικό έδαφος και κατέσφαξαν χιλιάδες από αυτούς μεταξύ των οποίων τον άντρα της Πανωραίας και τα πέντε παιδιά τους, μπροστά στα μάτια της. Έτσι αυτή, για να αποφύγει την Τουρκική θηριωδία, εγκατέλειψε το Αϊβαλί και βρέθηκε στα Ψαρά ως πρόσφυγας και αργότερα στο Ναύπλιο, όπου έζησε τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής της μέσα στη φτώχεια και τη μιζέρια.

Μια Κυριακή του 1826, στην κεντρική πλατεία του Ναυπλίου, ο παπάς καλεί τους πιστούς να βοηθήσουν τους πεινασμένους και τα ορφανά και ο δάσκαλος Γεώργιος Γεννάδιος λέει «Το Μεσολόγγι χάνεται, η πατρίδα καταστρέφεται και χρειάζεται βοήθεια». Όλοι όμως αδιαφορούσαν να προσφέρουν κάτι στον έρανο που προτάθηκε.

Η Πανωραία παρουσιάζεται στην ερανική επιτροπή βγάζει από το δάχτυλό της το ασημένιο δαχτυλίδι που φορούσε και ένα γρόσι που βρέθηκε στην τσέπη της και τα τοποθέτησε πάνω στο τραπέζι της ερανικής επιτροπής λέγοντας «Δεν έχω τίποτε άλλο να προσφέρω για το μαρτυρικό Μεσολόγγι...» Τότε κάποιος από την ερανική επιτροπή φώναξε «Η πλύστρα Ψωροκώσταινα πρόσφερε πρώτη τον οβολό της. Δείτε την...

»Έτσι έγινε αφορμή να προσφέρουν όλοι στον έρανο εκείνο ήρες, γρόσια και ασημικά και η Ψωροκώσταινα από τότε έγινε σύμβολο προσφοράς. Η ίδια βοηθούσε τα ορφανά και πρόσφερε τις υπηρεσίες της χωρίς κέρδος.

Ο Καποδίστριας, αργότερα, ίδρυσε ένα ορφανοτροφείο στο οποίο έδωσε το όνομά της και η Πανωραία ανέλαβε να πλένει τα ρούχα των παιδιών του ορφανοτροφείου χωρίς αμοιβή.

Η λέξη «Ψωροκώσταινα» σέρνεται και στις μέρες μας και σημαίνει φτώχεια, προβλήματα και κακομοιριά.

ΑΓΟΝΗ ΓΡΑΜΜΗ

ΝΤΑΦΛΟΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΣ

ΛΙΜΑΝΙ ΡΑΦΗΝΑΣ
ΤΗΛ.: (22940) 23356

ΒΙΟΛΕΤΤΑ ΜΠΕΛΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΙΚΟΣ

ΤΑΒΕΡΝΑ
Η
ΠΛΑΤΕΙΑ

ΑΝΟΙΧΤΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 11.00π.μ. ΕΩΣ 24.00μ.μ.

ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΑΓΟΥΛΑΣ

210.5551400
210.5557355

Η ορεινή γυνή: Ταπεινές κι αγιασμένες ψυχές

...συνέχεια από τη σελ. 5

Μου μίλησε πρώτα για την πίστη μας, που μας έδωσε ο Χριστός να τη φυλάγουμε καλά για να μην την χάσουμε, ας είναι και με το αίμα μας. "Αμ τί έχουμε πιο ακριβό από την πίστη μας;". Μου μίλησε για τα πρόβατα που τα φύλαγε ο γυιος της και κείνη η ίδια, μου μίλησε για τα βάσανα που τραβάνε με τους βαρειούς χειμώνηδες και για κάποιους "επίσημους ανθρώπους" που έρχονται από την Αθήνα με συνοδεία και που τους φοβερίζουνε πως θα πάρουνε τις βοσκές και που λένε πως δεν χρειάζονται τα πρόβατα και πως θα τα διώξουνε, επειδή στα βουνά κάνουνε περίπατο οι άνθρωποι που έρχονται από τα ξένα μέρη, και που δεν θέλουνε να βλέπουνε πρόβατα που κοπρίζουνε, μηδέ γιδερά, αλλά μονάχα δέντρα. "Έλα, Χριστέ και Παναγιά, μου λέγει. Η κοπριά που κάνουνε τα πρόβατα, μοσκοβολά. Η δική μας η κοπριά βρωμά, η ανθρωπινή. Εμένα ο παππούς μου κι' ο προπάππος μου, ο πατέρας μου κι' ο άντρας μου κι' όλοι οι συγγενοί μου, αυτή τη δουλειά κάνανε, με τα ζωντανά ζούσανε. Τα βιβλία γράφουν πως αυτή η δουλειά είναι βλογημένη, γιατί είναι η πρώτη που έκανε ο άνθρωπος, πριν να μάθη να σπέρνει και να θερίζει. Κι' ο Χριστός μας αυτή τη δουλειά έκανε, σαν ήτανε μικρός, και σαν του πήρανε κ' εκείνου τα πρόβατα, έγινε διακονιάρης, για τούτο άμα έρχεται στο σπίτι σου διακονιάρης, πρέπει να του δίνης ελεημοσύνη, γιατί είναι του Χριστού αδερφός. Εκείνος έκανε τα βουνά και τα φυτουργήματα, για να βοσκάνε τα ζωντανά, να πίνη ο κόσμος γάλα, να τρώγη τυρί και να ντύνεται με το μαλλί, να τρώγη και το κρέας. "Α!; Το γάλα, το κρέας και το μαλλί το θέλουνε οι άνθρωποι που έρχονται από την Αθήνα με τ' αυτοκίνητα; Ε; Τα κακόμοιρα τα πρόβατα τουςμποδίζουνε, δεν τα θέλουνε. Εμ γιατί, μαθές; Πειράζουν κανέναν; Ενοχλούν κανέναν; Ημείς ζούμε κρυφά απ' τον Θεό. Ήμαστε καλοί άνθρωποι, άβλαβοι, σαν τα πρόβατα που έχουμε".

Μου είπε τα οικογενειακά της, τα βάσανά της, ήσυχα, χωρίς να κλαίγεται για να την λυπηθώ. Καρτεριά κ' υπομονή. Την ρώτησα πως τη λένε. Μούπε: "Λέγουμει Ελένη Σφέτσα, κ' έχω πέντε παιδιά και τέσσαρα αγγόνια. Του λόγου σου έχεις οικογένεια;". Της είπα κ' εγώ τα δικά μου, και μούπε "Να τα χαίρεσαι!". Ακουμπισμένη στο ραβδί, με κύτταζε σαν να με ήξερε από χρόνια. Είχα μπροστά μου έναν άνθρωπο που τον ένοιωθε η καρδιά μου, που του είχα εμπιστοσύνη, έναν άνθρωπον απλόν και καθαρόν, αξιαγάπητον, καλοκάγαθον, ελεύθερο, χωρίς εγωισμό, δίχως φιλοδοξίες, δίχως μεπερδεμένα πράγματα μέσα του, έναν ξεκουραστικόν άνθρωπο, μια αληθινή εικόνα του Θεού. Τέτοιον άνθρωπο ξεσηνηθίσαμε να βλέπουμε.

Με ρώτησε ταπεινά: "Θέλεις να κοιτάσης στο φτωχικό μας να ξεκουρασής; Να, εδώ παρακάτω είναι.

Του Φώτη Κόντογλου

Κοντά στον Αγί' Αντώνη, την εκκλησιά. Φαίνεσαι της θρησκείας άνθρωπος".

Της είπα πως θα πάγω άλλη φορά και χωριστήκαμε. Πήρε το σακκί της, και σε μια στιγμή χάθηκε στα δεξιά του δρόμου, πίσ' από τα δέντρα.

Τράβηξα τον δρόμο μου συλλογισμένος και συγκινημένος. Θυμήθηκα ένα συναξάρι που γράφει για μια τέτοια γυναίκα και που τη λέγει "η ορεινή γυνή".

Ύστερ' από λίγες μέρες πήγα πάλι κατά τα λημέρια της κυρά Λένης. Βρήκα τον Αγί' Αντώνη, ένα μικρό εκκλησάκι, φτωχό σαν και κείνη. Φτάνοντας απ' έξω άκουσα σιγανές ψαλμωδίες. Ήτανε Σαββατόβραδο, παραμονή της Σαμαρείτιδος. Μπήκα μέσα ήσυχα, να μη με πάρη κανένας είδηση. Τον εσπερινό τον έκανε ένας μεσόκοπος παπάς με αρχαία όψη. Ο ψάλτης ήτανε πιο νέος, κ' έφελνε πολύ κατανυχικά και ταπεινά. Όλοι-όλοι οι προσκυνητές ήτανε πεντέξη, γυναίκες, τρεις άντρες βουνήσιοι, κ' ένα παιδάκι που υπηρετούσε τον παπά. Όπως ήτανε σκοτεινά, κρύφτηκα πίσω από μια γωνιά. Κείνη την ώρα έφελνε ο ψάλτης το δοξαστικό της Σαμαρείτιδος, ένα από τα πιο εξαισία τροπάρια, που όποτε τ' ακούσω να τα ψέλην κανένας καλλίφωνος και ευλαβής ψάλτης, νοιώθω τόση συγκίνηση, που τρέχουνε δάκρυα από τα μάτια μου. Φαντάσου, αγαπητέ αναγνώστη, τι συγκίνηση ένοιωσα κείνη την ώρα, μέσα στην ταπεινή εκείνη εκκλησιά, μαζί με τους βουνήσιους ανθρώπους και με την κυρά Ελένη, ακούγοντας εκείνο το τροπάρι να το ψέλην με βαθειά κατάνυξη ο καλλίφωνος και ταπεινός ψάλτης του βουνού, που δεν τον ήξερε κανένας. Ήρθανε στο νου μου τα λόγια της κυρά Λένης "Εμείς ζούμε κρυφά από τον

Θεό", κ' έλεγα μέσα μου "Πόσο κοντά στον Θεό ζούνε τούτοι οι αληθινοί Χριστιανοί!".

"Έχω ακούσει πολλούς ψαλτάδες. Μα σαν κ' εκείνον τον ψάλη σε κείνον τον εσπερινό δεν άκουσα άλλον κανέναν. Θα τον θυμάμαι με κατάνυξη ως που να πεθάνω. Από κείνη τη μέρα έψαλα μοναχός στο σπίτι μου πολλές φορές το δοξαστικό της Σαμαρείτιδος, για να θαρρώ πως ξαναβρίσκουμαι στον Αγί' Αντώνη του βουνού: "Παρά το φρέαρ του Ιακώβ ευρών ο Ιησούς την Σαμαρείτιδα, αιτεί ύδωρ παρ' αυτής ο νέφεσι καλύπτων την γην. Ω, του θαύματος! ο τοις Χερουβίμ εποχούμενος πόρνη γυναικί διελέγετο, ύδωρ αιτών ο εν ύδασι την γην κρεμάσας, ύδωρ ζητών ο πηγάς και λίμνας υδάτων εκχέων...".

Σ' όλον τον εσπερινό ένοιωθα ζωηρά πως μαζί μου κάνανε την προσευχή τους εκείνοι οι ταπεινοί κ' οι συντετριμμένοι, και μια θεϊκή φλόγα δρόσιζε την καρδιά μου. Με τρόπο έρριχνα καμμιά κρυφή ματιά κατά το μέρος που στεκόντανε οι γυναίκες και σταυροκοπιόντανε, με τα μακρυνά χοντροφούστανα, με τα τσεμπέρια, οι περισσότερες ξυπόλητες, βασανισμένες.

Τέτοιες γυναίκες αγιασμένες και καταφρονεμένες πού να βρεθούνε σήμερα! Ανάμεσά τους ήτανε κρυμμένη κ' η Ελένη Σφέτσα, ακόμα πιο εκφραστική και πιο ταπεινή απ' όσο την είχα δη την πρώτη φορά στο βουνό, αληθινό εικόνισμα κάποιας αγίας ζωγραφισμένο από αρχαίον ζωγράφο, από κείνα που λες πως δεν τα έκανε χέρι ανθρώπινο, αλλά πως τυπωθήκανε από τη θεϊκή χάρη. Έσκυβε το κεφάλι της και μαζευτότανε, σαν νάθελε να κρυφτεί πίσω από τις άλλες να μη φαίνεται. Μιαν άλλη νεώτερη, είχε και κείνη όψη αγιασμένη. Στεκότανε κρυμμένη πίσω από μια πιο ψηλή, και κύτταζε με ταπεινώση και με ευλάβεια κατά το τέμπλο, και δεν έπαψε μήτε μια στιγμή να κάνη τον σταυρό της, αργά και με προσοχή. Είχε το ένα χε-

ράκι της στο στήθος της και κρατούσε σεμνά ένα μαντήλι διπλωμένο, και με το άλλο έκανε τον σταυρό της. Τ' ακουμπούσε πρώτα στο μέτωπό της κάμποση ώρα, σαν να συγκέντρωνε τη διάνοιά της, υστέρα το κατέβαζε χαμηλά κάτω από το στήθος της, κατόπι το πήγαινε στον δεξίν ώμο της και τέλος στον αριστερό, με μια κίνηση που δεν περιγράφεται. Το πρόσωπό της, που το έκρυβε ολοένα, σκύβοντας πίσω από τις άλλες γυναίκες, ήτανε γεμάτο από ταπεινώση, υπομονή, κ' εγκαρτέρηση. Ήτανε σαν το αγριολούλουδο που κρύβεται ντροπαλά κάτω από την πέτρα. Τα χέρια της και το σταυροκόπημά τους δεν θα τα ξεχάσω ποτέ, θ' απομείνουνε μέσα στην ψυχή μου για πάντα.

"Ω! Τί πνευματικός δειλνός μέσα σε κείνο το σκοτεινό και ξεχασμένο εκκλησάκι, που δεν το ήξερε κανένας! Ποιός από τους σημερινούς τετραπέρατους ανθρώπους που θαρρούνε πως τα ξέρουνε όλα, θα καταδεχότανε να μη μέσα, να απογευτή από τη μυστική αμβροσία κι' από το μυστικό νέκταρ, μαζί με τις φτωχές γυναίκες και με τους τσομπάνηδες; Πού να ξέρουνε πως από την περηφάνεια τους είναι καταδικασμένοι να ζούνε μακριά από το θάνατο νερό που έδωσε ο Κύριος στη Σαμαρείτιδα;

Ανάμεσα σ' αυτούς τους ακατάδεχτους κατάδικους, βρίσκονται κ' οι "επίσημοι άνθρωποι", που μούλεγε η κυρά Λένη που έρχονται από την Αθήνα και που δεν θέλουνε να βλέπουνε πρόβατα και τσομπάνηδες.

Θεέ μου, γιατί να βρίσκονται πάντα σε διωγμό οι αγαπημένοι σου σε τούτον τον κόσμο. Αυτούς που δεν πειράζουνε κανέναν, γιατί να τους πειράζουνε όλοι; Γιατί να κινδυνεύουνε να εξοντωθούνε οι ταπεινοί κ' οι άβλαβοι κι' όσοι πιστεύουνε σε Σένα και προσκυνούνε το υποπόδιο των ποδών Σου; Προσπάτεψέ τους, Κύριε, για να μην πάψη να λατρεύεται το πανάγιο όνομά Σου απάνω στα βουνά από τους ταπεινούς ανθρώπους. (Απόσπασμα από το βιβλίο "Ασάλευτο Θεμέλιο")

Ματιές στο παρελθόν

Φωτογραφίες που μας ταξιδεύουν πίσω στο χρόνο

Γιωτάκη Βασιλική και Γιωτάκης Χριστόδουλος

Το βραδινό το θυμό κράτα τον για το πουρνό